VNEUS/vk 2.3.2017

Suomen vaikuttaminen komission ehdotukseen koskien Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria; Selvitys Eduskunnalle

Julkisiin kuulemisiin osallistuminen

- Suomi osallistuu valikoiden julkisiin kuulemisiin. Ne on tarkoitettu erityisesti sidosryhmille.
- Usein melko tekniset, nettilomakkeisiin perustuvat julkiset kuulemiset soveltuvat huonosti jäsenmaiden poliittiseen vaikuttamiseen.
- Tälläkin hetkellä avoinna 46 konsultaatiota, suurimpaan osaan ei vastata.
- Jäsenmailla on suora yhteys asioita valmistelevaan komissioon omien ennakkovaikuttamiskantojensa esittämiseksi. Jäsenmaat ovat myös mukana tekemässä päätöksiä komission esitysten pohjalta.

Suomen keskeiset kannat sosiaalisten oikeuksien pilariin

- Tärkeää, että jäsenvaltiot edistyvät yhteisesti asetetuissa työllisyys- ja sosiaalitavoitteissa.
- Edistyminen ei kuitenkaan edellytä jäsenvaltioiden järjestelmien rakenteiden tai toimintatapojen harmonisointia. Keskeisiä ovat jäsenvaltioiden omat toimet ja niiden sitoutuminen tarvittaviin muutoksiin.

- Sosiaalisen pilarin tulee kattaa kaikki EU-maat (ei vain euroalue)
- Pilarista ei tule kehittää välinettä, jolla luodaan uusia tulonsiirtomekanismeja EU-maiden välille.
- Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ei tulisi myöskään olla juridisesti sitova.

- EU-tason työ- ja sosiaalipoliittisia tavoitteita tulee kehittää eurooppalaisen ohjausjakson
- EU-tason toimien työllisyys-, sosiaali- ja hyvinvointivaikutuksia tulee arvioida

- Sukupuolinäkökulma ja tasa-arvotavoitteet tulisikin ottaa mukaan läpileikkaavasti osaksi sosiaalisten oikeuksien pilarin temaattisia alueita.

Suomen kantoja tuotu aktiivisesti esiin

- Komissio julkaisi tiedonannon 8.3.2016 ja jo 10.3. EU-asioiden alivaltiosihteeri Jori Arvonen kävi siitä ensimmäisen keskustelun asiasta vastaavan komission apulaispääsihteeri Jean Eric Paquet'n kanssa, tuoden esille Suomen aiemmin ottamia yleisiä näkemyksiä, joiden mukaisiksi Suomen kannat myöhemmin muodostuivatkin.
- Huhtikuussa 2016 epävirallinen työ- ja sosiaaliministerikokous Amsterdamissa, ministeri Mäntylä käytti puheenvuoron, jossa Suomen alustavat peruskannat tuotiin esiin. Samassa kokouksessa ministeri Mäntylä keskusteli pilarista Saksan valtiosihteerin sekä Slovakian ministerin kanssa.
- Samaisessa Amsterdamin kokouksessa ministeri Lindström keskusteli pilarista komissaari Thyssenin kanssa.

- Heinäkuussa 2016 valtiosihteeri Samuli Virtanen tapasi tulevan puheenjohtajamaan Maltan sosiaaliministerin Bratislavassa ja toi esiin Suomen kannat pilaria koskien.
- Syyskuussa sekä TEM:n kansliapäällikkö Jari Gustafsson että STM:n kansliapäällikkö Päivi Sillanaukee keskustelivat tapaamisissaan pilarista komission työllisyys- ja sosiaaliasioiden pääosaston pääjohtaja Michel Servozin kanssa.
- Marraskuussa 2016 ministeri Mattila tapasi Helsingissä pilarin valmistelusta vastaavan komissaari Thyssenin ja toi esiin Suomen kannat pilaria koskien. Saman teki myös ministeri Lindström omassa tapaamisessaan.
- Joulukuussa 2016 Suomi (vsi Virtanen) piti puheenvuoron TSTK-neuvoston ministerikeskustelussa koskien sosiaalista pilaria. Jälleen tuotiin esiin Suomen keskeiset kannat aloitteeseen.
- Joulukuussa 2016 komissiolle toimitettiin Pohjoismaiden työministerien yhteinen julistus koskien sosiaalisten oikeuksien pilaria. Julistus sisältää Suomen keskeiset kannat.

- Ministeri Mattila osallistuu 3.3.2017 työllisyys- ja sosiaaliasioiden neuvostoon Brysselissä ja tapaa siellä Ruotsin, Tanskan ja Viron kollegat kahdenvälisissä tapaamisissa. Kaikissa tapaamisissa on esillä sosiaalipilari ja Suomen keskeiset kannat. Tarkoitus on informoida kannoista tulevaa pj-maa Viroa ja pohtia like-minded -yhteistyötä Ruotsin ja Tanskan kanssa.

- Lisäksi kansallinen jaostokäsittely on ollut hyvin laajaa (6-7 jaostoa, laajoissa kokoonpanoissa) ja sitä kautta asian valmisteluun on osallistunut useita suomalaisjärjestöjä, jotka ovat laatineet myös omia kantapapereitaan osallistuneet kuulemiseenkin.

- Eduskuntaa on informoitu Suomen kannoista normaaliin tapaan.